

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 363/2026-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ing. Ondrejom Randiakom, Škultétyho 469/4, Martin, proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. 27C/76/2024-110 zo 4. marca 2026 a postupu, ktorý mu predchádzal, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. júna 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na rovnosť strán podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ako aj postupom súdu, ktorý vydaniu napadnutého uznesenia predchádzal. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Taktiež sťažovateľ požaduje, aby mu ústavný súd priznal finančné zadostučinenie vo výške 10 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:

3. Sťažovateľ je v postavení žalobcu stranou konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 27C/76/2024, v ktorom sa domáha od žalovanej [REDACTED] (ďalej len „žalovaná“) zaplattenia sumy 2 464,29 eur s príslušenstvom.

4. Na pojednávaní konanom 4. marca 2026 okresný súd uznesením č. k. 27C/76/2024-110 sťažovateľovi uložil poriadkovú pokutu 200 eur. Na tom istom pojednávaní okresný súd aj vo veci meritórne rozhodol, a to tak, že žalobu sťažovateľa zamietol.

5. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že *„Súd nariadil na prejednanie sporu na termín 04.03.2026 pojednávanie, na ktoré sa dostavili žalobca a žalovaná. Žalobca sa od začiatku pojednávania správal nepatrične, bez vyzvania neustále vstával a sadal si, skákal súdu do reči, nátlakovo hovoril súdu ako má konať, postupovať a akým spôsobom majú byť vykonané jednotlivé úkony súdu na pojednávaní. Súd preto viackrát upozornil žalobcu, aby sa v pojednávacej miestnosti správal slušne s ohľadom na skutočnosť, že sa nachádza na súde. Žalobca však pokračoval v uvedenom spôsobe konania, preto ho súd opätovne upozornil na jeho agresívne podráždené správanie s tým, že mu môže byť uložená poriadková pokuta. Nakoľko intenzita nevhodného správania žalobcu sa stupňovala a narušovala dôstojný priebeh súdneho pojednávania, súd žalobcovi podľa § 102 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku uložil poriadkovú pokutu vo výške 200,- €.“*

6. Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že sťažovateľ rozsudok okresného súdu zo 4. marca 2026 napadol odvolaním.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ zastáva názor, že napadnutá poriadková pokuta nebola uložená na udržanie poriadku, ale ako nástroj hrubého procesného nátlaku a zastrašovania sťažovateľa s cieľom odňať mu slovo. Sťažovateľ namieta absenciu konkretizácie skutku, ktorého sa mal dopustiť, ako aj absenciu odôvodnenia výšky pokuty. Z tohto pohľadu považuje napadnuté uznesenie za nepreskúmateľné. Sťažovateľ nenarúšal priebeh konania, ale len uplatňoval svoje základné práva, hlavne právo predložiť dôkaz na účely unesenia dôkazného bremena. Priebeh pojednávania v skutočnosti nebol taký, ako okresný súd uvádza v napadnutom uznesení.

8. Sťažovateľ je toho názoru, že *„poriadková pokuta nesledovala svoj účel a jej uložením došlo k porušovaniu práv strany v spore a k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru a čl. 47 ods. 3 ústavy, znemožneniu uplatňovania jej práv, ktoré sa v konečnom dôsledku preniesli do výsledku sporu (zamietavého rozsudku), nakoľko sťažovateľovi nebolo umožnené (i) predložiť dôkazy na preukázanie svojho nároku, (ii) klásť žalovanej otázky a (iii) predniesť záverečnú reč. Naopak, námietky sťažovateľa voči obsahu zápisnice a porušovaniu jeho práv ostali opomenuté.“*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že došlo k porušeniu jeho základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru napadnutým uznesením, ktorým okresný súd sťažovateľovi uložil poriadkovú pokutu, ako aj postupom okresného súdu, ktorý uloženiu pokuty predchádzal a mal spočívať v tom, že okresný súd sťažovateľovi neumožnil predložiť dôkazy na preukázanie jeho nároku, klásť žalovanej otázky a predniesť záverečnú reč. Tento postup v konečnom dôsledku viedol k znemožneniu uplatňovania práv sťažovateľa, čo našlo svoj konečný odraz v zamietnutí žaloby sťažovateľa.

10. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy proti rozhodnutiu či zásahom všeobecných súdov je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávných princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom boli alebo neboli dotknuté chránené práva alebo slobody fyzickej osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania v ďalšej inštancii mimo rámca všeobecného súdu a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, I. ÚS 129/2015).

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta jednak samotné uznesenie okresného súdu o uložení poriadkovej pokuty, ktoré považuje za nedostatočne odôvodnené a ako také nepreskúmateľné, a jednak namieta postup okresného súdu, ktorý vydaniu napadnutého uznesenia predchádzal.

12. Ako aj sťažovateľ správne uvádza, ústavný súd už viackrát vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti vyslovil právny názor, podľa ktorého rozhodnutie o uložení poriadkovej pokuty je v zásade spôsobilé neprípustným spôsobom zasiahnuť do základných práv a slobôd účastníkov konania, a preto takéto rozhodnutie podlieha súdnemu prieskumu z hľadiska rešpektovania zásad spravodlivého procesu vo všetkých jeho aspektoch (podobne najmä v konaní sp. zn. I. ÚS 41/2015). Na rozhodovanie súdov o uložení pokút sú primerane kladené požiadavky, ktoré sú vyvoditeľné zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Znamená to predovšetkým to, že takéto rozhodnutie musí mať zákonný podklad a nemôže byť prejavom svojvôle. Požiadavka riadneho odôvodnenia je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov a vylúčiť svojvôľu, lebo len vecne správne (zákonu zodpovedajúce) rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom požadovaným spôsobom, odôvodnené rozhodnutie napĺňa ústavné kritériá vyplývajúce preň z ústavy a dohovoru či Listiny základných práv a slobôd (podobne v konaniach sp. zn. I. ÚS 327/2010, IV. ÚS 562/2018, I. ÚS 332/2022).

13. Napadnuté uznesenie všetky už uvedené požiadavky spĺňa. Z jeho odôvodnenia je zrejmé, ako sa podľa opisu súdu sťažovateľ mal na pojednávaní konanom 4. marca 2026 správať (bez vyzvania neustále vstávať a sadieť si, skákať súdu do reči, nátlakovo hovoriť súdu, ako má konať, postupovať a akým spôsobom majú byť vykonané jednotlivé úkony súdu na pojednávaní), ako aj to, že nevhodné správanie sťažovateľa sa napriek napomenutiu súdom a upozorneniu na možnosť uloženia poriadkovej pokuty opakovalo a stupňovalo na intenzite (čo odôvodňuje výšku uloženej poriadkovej pokuty, pozn.).

14. Napadnuté uznesenie je teda jasné, zrozumiteľné, dostatočne odôvodnené, a rozhodne nie arbitrárne, ako tvrdí sťažovateľ.

15. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

16. Z už uvedených dôvodov musel ústavný súd postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

17. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietaný postup okresného súdu na pojednávaní konanom 4. marca 2026, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého uznesenia a ktorý mal spočívať v tom, že okresný súd sťažovateľovi znemožnil predložiť dôkazy na preukázanie jeho nároku, klásť žalovanej otázky a predniesť záverečnú reč, pričom tento postup v konečnom dôsledku viedol k znemožneniu uplatňovania práv sťažovateľa, čo našlo svoj konečný odraz v zamietnutí žaloby sťažovateľa, tento nemôže byť predmetom prieskumu ústavným súdom v rámci posudzovania postupu okresného súdu predchádzajúceho vydaniu napadnutého uznesenia o uložení poriadkovej pokuty, keďže tento postup (námietky porušenia základných práv sťažovateľa), ktorý, ako samotný sťažovateľ uvádza, viedol v konečnom dôsledku k zamietnutiu jeho žaloby, má (môže) byť predmetom odvolacích námietok sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu zo 4. marca 2026, a teda predmetom posúdenia odvolacím súdom v rámci odvolacieho konania (v merite veci) a prípadne neskôr Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rámci dovolania (princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorý je v jeho judikatúre chronicky zdôrazňovaný). Inými slovami, na rozdiel od prieskumu napadnutého uznesenia, ktorý vykonáva ústavný súd podľa obsahu jeho odôvodnenia, postup predchádzajúci kritickému rozhodnutiu, teda to, či ho odôvodnenie napadnutého uznesenia reálne odráža, je namietateľný prostredníctvom riadneho [§ 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)], poprípade mimoriadneho [§ 420 písm. f) CSP] opravného prostriedku podaného proti meritórnemu rozhodnutiu v danej veci, a to bez kolízie s predmetom prieskumu napadnutého uznesenia ústavným súdom.

18. Z už uvedeného je teda zrejmé, že sťažovateľ má k dispozícii opravné prostriedky na odstránenie ním napádaných nesprávností v postupe okresného súdu a jeho námietky smerujúce proti postupu okresného súdu majú byť predmetom prejednávania opravných prostriedkov smerujúcich proti meritórnemu rozhodnutiu nadriadenými všeobecnými súdmi. Sťažovateľ mal možnosť podať proti rozsudku okresného súdu odvolanie, ktorého obsahom mali byť aj námietky týkajúce sa postupu okresného súdu na pojednávaní konanom 4. marca 2026. Sťažovateľ buď ním popísané okolnosti v odvolaní (ktorého podanie bolo ústavným súdom zistené) namietol, alebo ich mal možnosť namietnuť a neurobil to, čo na konzekvencii neprípustnosti ústavnej sťažnosti podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (v jej dvoch alternatívach) nič nemení.

19. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej postup okresného súdu predchádzajúci vydaniu napadnutého uznesenia odmietol z dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. d) s poukazom na § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

20. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2026

Libor Duľa
predseda senátu